

Η Ακολουθία του Επιταφίου στον Πανίερο Ναό της Αναστάσεως (ΒΙΝΤΕΟ)

[Πατριαρχεία](#) / [Πατριαρχείο Ιεροσολύμων](#)

Το απόγευμα της Μεγάλης Παρασκευής ξεκίνησε στο Πατριαρχείο Ιεροσολύμων και στον Ναό της Αναστάσεως η ακολουθία του Επιταφίου προεξάρχοντος του Πατριάρχη Ιεροσολύμων κ.κ. Θεοφίλου και τη συμμετοχή Αγιοταφιτών Αρχιερέων και Πατέρων.

Στο Καθολικό του Ναού της Αναστάσεως εψάλη ο Κανών του Μεγάλου Σαββάτου. Του Κανόνος ψαλλομένου έγινε η ένδυση των αμίων του Μακαριωτάτου Πατριάρχης Ιεροσολύμων κ.κ. Θεοφίλου.

Μετά τούτο από της Ωραίας Πύλης του Καθολικού ξεκίνησε η λιτανεία προς τα δεξιά από του παρεκκλησίου του «Μη μου άπτου», δι' όλων των προσκυνημάτων κύκλω του Καθολικού εξωτερικώς, όπου εψάλησαν και οι δεήσεις σε κάθε στάση.

“Άμα τῇ έντεϋθεν άνόδω είς τόν Φρικτόν Γολγοθάν άνεγνώσθη τό Εύαγγέλιον τῆς Σταυρώσεως καί έλήφθη τό είλητόν τοῦ Έπιταφίου άπό τῆς Αγίας Τραπέζης υπό τῶν Αρχιερέων. Κατελθόντες ήπλωσαν αυτό είς τήν Αγίαν Αποκαθήλωσιν καί άνεγνώσθη τό σχετικόν Εύαγγέλιον. Έν συνεχείᾳ έγένετο λιτανεία τρίς περίξ τοῦ Αγίου Τάφου, τοῦ είλητοῦ περιφερομένου καί τοποθετουμένου επί τοῦ Αγίου Μνήματος, ὅτε καί ήρχισαν οί τρεῖς Στάσεις τοῦ Έπιταφίου. Ο προεξάρχων τῆς τελετῆς Μακαριώτατος Πατήρ ήμῶν καί Πατριάρχης Ιεροσολύμων κ.κ. Θεόφιλος έψαλε τό πρῶτον τροπάριον τῆς Α΄ Στάσεως : «Ἡ ζωή έν τάφῳ κατετέθης Χριστέ....», οί Αρχιερεῖς δέ έν συνεχείᾳ τήν Β΄ «Ἄξιόν έστιν μεγαλύνειν Σέ τόν ζωοδότην...» καί τήν Γ΄ «Αἱ γενεαί πᾶσαι ὕμνον τῇ ταφῇ Σου προσφέρουσι Χριστέ μου...» καί ὁ μυρεψός «Έρραναν τόν τάφον...», ψαλλομένων είς έκάστην Στάσιν τῶν Έγκωμίων υπό τῶν Ιεροψαλτῶν”, αναφέρειη ανακοίνωση της Αρχιγραμματείας.

Στη συνέχεια ανέγνωσε τό κήρυγμα ὁ Σεβασμιώτατος Αρχιεπίσκοπος Κωνσταντίνης κ. Αρίσταρχος.

Η τελετή έληξε με την περιφορά του Επιταφίου επί του Ιερού Βήματος του Καθολικού και τοποθετήσεως αυτού επί της Αγίας Τραπέζης, εν ω εψάλλετο “Ο ευσχήμων Ιωσήφ από του ξύλου καθελών τό Άχραντόν Σου Σώμα εν μνήματι καινώ κηδεύσας απέθετο”.

Ο Γέρων Αρχιγραμματεύς Σεβασμιώτατος Αρχιεπίσκοπος Κωνσταντίνης κ. Αρίσταρχος στο εόρτιο κήρυγμα είπε τα εξής:

Μακαριώτατε Πάτερ καί Δέσποτα,

Σεβασμία τῶν Ιεραρχῶν χορεία,

Έκλαμπρότατε κ. Γενικέ Πρόξενε τῆς Ελλάδος,

Σεβαστοί Πατέρες,

Εὐλαβεῖς προσκυνηταί,

Μεγάλη καί αἰδέσιμος εἶναι ἡ σημερινή ἡμέρα τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς καί τοῦ Μεγάλου Σαββάτου. Εἶναι ἡμέρα μνήμης σταυροῦ καί ἐνταφιασμοῦ τοῦ Κυρίου καί Θεοῦ καί Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἡ Ἐκκλησία ἐν χαροποιῷ πένθει ψάλλει: «σήμερον κρεμᾶται ἐπὶ ξύλου ὁ ἐν ὕδασι τὴν γῆν κρεμάσας, ἥλοις προσηλώθη ὁ νυμφίος τῆς Ἐκκλησίας, λόγχῃ ἐκεντήθη ὁ Υἱὸς τῆς Παρθένου» καί «ἡ ζωὴ ἐν τάφῳ κατετέθη Χριστέ καί ἀγγέλων στρατιαὶ ἐξεπλήττοντο, συγκατάβασιν δοξάζουσιν τὴν σὴν καί ὁ δεσπότης πάντων καθορᾶται νεκρὸς καί ἐν μνήματι καινῷ κατατίθεται ὁ κενώσας τὰ μνημεῖα τῶν νεκρῶν».

Τό γεγονός τοῦτο τῆς Θεϊκῆς ἀγάπης, εὐσπλαγχνίας καί συγκαταβάσεως διερμηνεύων ὁ ἱερός Χρυσόσομος θαυμάζει διερωτώμενος : “ πῶς ἐκ τῶν οὐρανῶν καί τῶν θρόνων τῶν βασιλικῶν ἀναστάς ὁ Θεός καί εἰς τὴν γῆν καί εἰς αὐτόν τὸν Ἄϊδην ἦλτο, δηλαδή εἰσεπήδησε, ὥρμησε, ἔσπευσε καί πῶς ὁ διάβολος ἀντιπαρετάξατο οὐ Θεῷ γυμνῷ ἀλλὰ μᾶλλον Θεῷ ἀνθρωπίνῃ φύσει κρυπτομένῳ καί πῶς ὁ θάνατος θανάτῳ λύεται καί ἡ κατάρρα διὰ κατάρρας ἀφανίζεται καί πῶς ἡ τυραννὶς τοῦ διαβόλου καταλύεται» (Εἰς τό κατά Ματθαῖον Εὐαγγέλιον, κεφ. Α΄, Ὁμιλία Β΄).

Τοῦτο ὄντως οὕτω συνέβη, Χριστός ὁ Θεός ἡμῶν κατῆλθε καί εἰς τὸν Ἄϊδην, ἐνίκησε τὰς δυνάμεις αὐτοῦ καί ἀφήρπασε ἀπ’ αὐτοῦ τοὺς ἀπ’ αἰῶνος ἐν δεσμοῖς καί δουλείᾳ κεκρατημένους αὐτοῦ, διότι ἐκουσίως κατεδέξατο σταυρόν. Κατῆλθεν εἰς τὸν Ἄϊδην ἐν τῇ δυνάμει τῆς ταπεινώσεως τοῦ σταυροῦ Αὐτοῦ. Ἀχρι τῆς ἐπὶ γῆς ἐνσάρκου παρουσίας τοῦ Υἱοῦ Αὐτοῦ ὁ Θεός Πατήρ ἐχαρίζετο τὴν δικαίωσιν καί σωτηρίαν εἰς τοὺς ἀνθρώπους διὰ τοῦ νόμου Αὐτοῦ, τὸν ὁποῖον ἰδίαις χερσίν γράψας ἐπὶ τοῦ Ὁρους Σινᾶ παρέδωκεν εἰς τὸν θεράποντα Αὐτοῦ Μωϋσῆν (Ἔξοδ, 31, 18). Ὁ νόμος οὗτος δέν κατηργήθη, διότι ὁ Κύριος εἶπεν : «οὐκ ἦλθον καταλῦσαι τὸν νόμον ἀλλὰ πληρῶσαι» (Ματθ. 5, 17) καί διότι ὁ ἀπόστολος Παῦλος λέγει :« ὁ νόμος παιδαγωγὸς ἡμῶν γέγονεν εἰς Χριστόν» (Γαλ. 3, 24), κατέστη ὅμως ἀνεπαρκὴς νὰ συντελέσῃ ἀφ’ ἑαυτοῦ εἰς σωτηρίαν, ἀφ’ ὅτου «ἦλθε τό πλήρωμα τοῦ χρόνου (Γαλ. 4,4), ἀφ’ ὅτου «Χριστός ὁ Θεός ἡμῶν Αὐτός ὑπάρχων τό πλήρωμα τοῦ νόμου καί τῶν προφητῶν», ὡς ἔδειξεν ἐν τῷ Ἰορδάνῃ Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος, «ἐγένετο ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου» (Ἰωάν. 1, 29) καί «διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος εἰσῆλθεν ἅπαξ εἰς τὰ ἅγια αἰωνίαν λύτρωσιν εὐράμενος (Ἑβρ. 9, 12), ἑαυτὸν ἀνενέγκας (θυσιάσας ἑαυτόν) (Ἑβρ. 7, 27) καί βαφαῖς ἐρυθραῖς τοῦ αἵματος Αὐτοῦ ὑπέγραψε τὴν Νέαν Διαθήκην τῆς Χάριτος. Ἐκτοτε ὡς λέγει ὁ ἀπόστολος τῶν ἐθνῶν οὐ δικαιοῦται ἄνθρωπος(δέν γίνεται δίκαιος ὁ ἄνθρωπος) ἐξ ἔργων νόμου ἀλλ’ ἐκ πίστεως Χριστοῦ» (Γαλ. 2, 16). Ἐν

αὐτῷ «οὔτε περιτομή τι ἰσχύει οὔτε ἀκροβυστία (δέν ἔχει καμμίαν ἰσχύν πρὸς δικαίωσιν) ἀλλὰ πίστις δι' ἀγάπης ἐνεργουμένη» (Γαλ. 5, 6), «ὅπου οὐκ ἔνι Ἕλληνας καὶ Ἰουδαῖος, περιτομή καὶ ἀκροβυστία, βάρβαρος, Σκύθης, δοῦλος, ἐλεύθερος ἀλλὰ τὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσι Χριστός» (Κολ. 3, 11).

Ὁ λόγος οὗτος ὁ τοῦ σταυροῦ, κατ' ἐξοχήν λόγος τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Παρασκευῆς, ἀπετέλεσε «μωρίαν» διὰ τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν φιλοσοφίαν, ἀποτελεῖ «σκάνδαλον» διὰ τὴν ραββινικὴν Θεολογίαν, διὰ τὸν ἀπόστολον ὅμως Παῦλον, τοὺς Δώδεκα Ἀποστόλους καὶ τὴν Ἐκκλησίαν ἀποτελεῖ «δύναμιν Θεοῦ πρὸς σωτηρίαν». Ὅπως ὁ Χριστὸς διὰ τοῦ σημείου τοῦ σταυροῦ Αὐτοῦ ἐχώρησε εἰς τὸν Ἄϊδην, οὕτως καὶ ἡ Ἐκκλησία ἐγκολπωθεῖσα τὸν σταυρόν ἐχώρησε εἰς τὸν κόσμον καὶ ἐσαγήνευσεν αὐτόν διὰ τῆς διδασκαλίας τοῦ ἐσταυρωμένου. Ἡ Ἐκκλησία τῇ δυνάμει τοῦ συμβόλου τοῦ σταυροῦ ἀντιπαρετάχθη πρὸς ἀοράτους διαβολικὰς δυνάμεις καὶ κατενίκησε αὐτάς. Ἀνέδειξε ἑκατομμύρια μαρτύρων, οἱ ὅποιοι τὸν θάνατον εἰς οὐδὲν ἐλογίσαντο, χιλιάδας ἀσκητῶν καὶ ὁσίων, ὁμολογητῶν Πατέρων, οἱ ὅποιοι ἔζησαν εἰς τὴν γῆν ὡς ἐπίγειοι ἄγγελοι καὶ οὐράνιοι ἄνθρωποι καὶ κατεφώτισαν ἐν Ἀγίῳ Πνεύματι δι' ἀποφάσεων Συνοδικῶν τὴν διάνοιαν τῶν ἀνθρώπων εἰς τὴν κατανόησιν τῆς ἐν Χριστῷ Ἀποκαλύψεως καὶ κατεκόσμησαν τὰ ἦθη αὐτῶν καὶ ἐδημιούργησαν χριστιανικὸν πολιτισμόν. Ἡ Ἐκκλησία τιμᾷ καὶ προσκυνεῖ τὸν τίμιον σταυρόν καὶ προτάσσει τοῦτον ὡς ὄπλον κατὰ τοῦ διαβόλου εἰς πάσας τὰς ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς αὐτῆς. Διὰ τοῦ σταυροῦ ἁγιάζει τὰ στοιχεῖα τῶν μυστηρίων, Βαπτίσματος, Θείας Εὐχαριστίας, Εὐχελαίου, Ἀγιασμοῦ, ἁγιάζει τὴν κτίσιν πᾶσαν καὶ ἐξορκίζει ἐξ αὐτῆς πᾶσαν δαιμονικὴν ἐνέργειαν».

Οὐχ ἦττον καὶ εὐσεβεῖς αὐτοκράτορες ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ Χριστοῦ κατετρόπωσαν πανστρατιάς ἀσεβῶν ἐχθρικῶν δυνάμεων. Πρῶτος ἐν τῷ σημείῳ «ἐν τούτῳ νίκα» τοῦ τιμίου σταυροῦ ὁ εὐσεβὴς αὐτοκράτωρ Μέγας Κωνσταντῖνος κατενίκησε τὰς ἀντιπαραταχθείσας αὐτῷ δυνάμεις τοῦ ἀσεβοῦς Μαξεντίου. Ἀκολούθως πιστεύσας, ἐβαπτίσθη, παρεχώρησεν ἐλευθερίαν εἰς τὴν χριστιανικὴν πίστιν διὰ τοῦ διατάγματος τῶν Μεδιολάμων τοῦ 312 καὶ ἀνεδείχθη ἰσαπόστολος, ἐγκαινιάζων τὴν Βασιλίδαν τῶν πόλεων ὡς πρωτεύουσαν τοῦ Ρωμαιορθοδόξου χριστιανικοῦ κράτους. Ἀνέδειξε δὲ καὶ τὸν τόπον τοῦτον τῆς σταυρώσεως καὶ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου διὰ τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ μεγαλοπρεποῦς τούτου Ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως, τὴν «ὡραιότητα τοῦ ὁποίου ὁ ὕμνωδός συγκρίνει μέ τὴν εὐπρέπειαν τοῦ οὐρανίου στερεώματος». Ὁ Ναὸς οὗτος ἄχρι συντελείας τοῦ αἰῶνος παραμένει τό πάνσεπτον, πανορθόδοξον καὶ παγχριστιανικὸν Προσκύνημα, σκέπη, ἀσπίς καὶ προστασία τῶν κατοίκων ἀλλὰ καὶ τῶν προσκυνητῶν τῆς Ἁγίας Γῆς εἰς τὴν λατρευτικὴν ζωὴν αὐτῶν καὶ εἰς τὰς ἀντιξοότητας αὐτῆς, πρὸ πάντων δὲ καύχημα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἁγίας Σιών. Ἐν τῇ δυνάμει τοῦ σταυροῦ ὁ ἐπίσης

εὐσεβῆς αὐτοκράτωρ Ἡράκλειος κατενίκησε τούς ὀλετῆρας Πέρσας εἰς τὴν γενέτειραν αὐτῶν καὶ ἐπανήγαγε τὸν αἰχμάλωτον Πατριάρχην Ἱεροσολύμων Ζαχαρίαν καὶ ἐπανύψωσε τὸν τίμιον σταυρόν ἐπὶ τῆς ἀρχικῆς θέσεως αὐτοῦ ἐν τῷ Φρικτῷ Γολγοθᾶ. Τοῦτον τὸν τόπον, ἀγιασθέντα ἅπαξ ἐν τῷ θεηρρύτῳ αἵματι τοῦ Χριστοῦ καὶ ἀγιαζόμενον καθ' ἐκάστην ἐν τῷ σώματι καὶ τῷ αἵματι Χριστοῦ τῆς θείας Εὐχαριστίας, διεφύλαξε ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ ἡ Σιωνίτις Ἐκκλησία. Τοῦτο ἀποδεικνύει καὶ τὸ ἱερόν τοῦτο Κουβούκλιον, ἔργον Κάλφα Κομνηνοῦ τοῦ Μυτιληναίου, ἀνεγερθέν εἰς δυσχειμέρους καιροὺς πικρᾶς δουλείας ὑπὸ τοῦ εὐσεβοῦς γένους ἡμῶν, ἀποτελοῦν ὡς ἀναγέγραπται ἐνταῦθα « κτῆμα καὶ ἀφιέρωμα τῷ Χριστῷ τῶν Ὁρθοδόξων Ρωμαίων τὸ 1810», ἀνακαινισθέν δέ καὶ καλλωπισθέν ἐν ἔτει σωτηρίῳ 2017, πρωτοβουλία καὶ μερίμνη τοῦ Προκαθημένου τῆς Σιωνίτιδος Ἐκκλησίας καὶ Προεξάρχοντος τῆς Ἐπιταφίου ταύτης τελετῆς Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων Θεοφίλου Γ'.

Εἰς τὸ σύνταγμα τῶν εἰρηνοφίλων φυλῶν καὶ λαῶν, τῶν δεξαμένων τὸν ἐσταυρωμένον Χριστόν ὡς ἀρχηγόν αὐτῶν, ἐνέταξε ἑαυτό καὶ τὸ ἔθνος ἡμῶν τὸ Ἑλληνικόν. Ὅτε ὁ ἀπόστολος τῶν Ἑθνῶν κατὰ τὴν γλαφυράν διήγησιν τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ εἰς τὰς Πράξεις, κληθεὶς ὠμίλησε ἀπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου, οἱ Ἀθηναῖοι ἤκουσαν αὐτόν ἄχρι τοῦ σημείου τοῦ λόγου περὶ ἀναστάσεως νεκρῶν. Τότε ἄλλοι ἐχλεύασαν, ἄλλοι εὐγενέστεροι εἶπον εἰς αὐτόν «ἀκουσόμεθά σου καὶ πάλιν». Ὑπῆρξαν ὅμως καὶ ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι ἐπίστευσαν καὶ ἐβαπτίσθησαν, ὅπως «Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης, γυνὴ ὀνόματι Δάμαρις καὶ τινες σὺν αὐτοῖς» (Πράξ. 17, 34). Αὐτοὶ ὁμοῦ μετὰ Λυδίας τῆς Φιλιππησίας πορφυροπώλιδος, προηγηθείσης εἰς τὸ βάπτισμα (Πράξ. 16,14), ἀποτελοῦν τὴν ἀπαρχήν, τὴν ζύμην, τὸ προζύμιον τοῦ φυράματος τοῦ Χριστιανικοῦ Ἑλληνισμοῦ. Εἶναι οἱ γενάρχαι αὐτοῦ. Ἐν συνεχείᾳ ἐπόμενος ὁ Ἑλληνισμός ὡς τρόπος σκέψεως καὶ ζωῆς ἐδέχθη τὴν Ἀποκάλυψιν. Ἐπέγραψεν ἑαυτόν ὀνόματι Θεότητος Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀνταπεκρίθη εἰς τὴν κλῆσιν αὐτοῦ, γενομένην «ὅτε ἐζήτησαν Ἑλληνές τινες ἰδεῖν τὸν Ἰησοῦν» (Ἰω. 12, 20- 21). Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, «ἐλήλυθεν ἡ ὥρα, ἵνα δοξασθῇ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου» (Ἰω. 20, 23). Ἡ ρῆσις αὕτη ἀποτελεῖ τιμὴν, εὐλογίαν, ἅμα δέ καὶ κλῆσιν διὰ τὸ ἔθνος ἡμῶν. Ἡ ἀποστολὴ αὐτοῦ παραμένει ἡ διὰ τῆς πολιτείας αὐτοῦ δόξα τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὸ διηνεκές τῆς ἱστορίας. Τὴν ἀποστολήν ταύτην ἐπετέλεσε τὸ ἔθνος ἡμῶν διὰ μέσου τῶν αἰώνων «μὴ κρύψαν τὸν λύχνον ὑπὸ τὸν μόδιον ἀλλὰ θέσαν ἐπὶ τὴν λυχνίαν» καὶ μεταλαμπαδεῦσαν τὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ καὶ εἰς τοὺς Σλαβοφώνους λαοὺς διὰ τῶν ἁγίων Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου καὶ Φωτίου καὶ ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς διὰ τῆς Ὁρθοδόξου ἱεραποστολῆς.

Τὸ ἔθνος ἡμῶν, ἀποδίδον εὐγνωμόνως εἰς Θεόν καὶ τὴν νεωτέραν παλλιγενεσίαν αὐτοῦ, ἀποτελοῦν «λαόν καὶ κληρονομίαν καὶ πολίτευμα» Κυρίου, καλεῖται καὶ πάλιν ὑπὸ τὰς εὐοιῶνους ἀλλὰ καὶ δυσοιῶνους περιστάσεις τῆς σήμερον νά

«διαφυλάττει τήν καλήν Εὐαγγελικήν παρακαταθήκην τοῦ Χριστοῦ», τοῦ νά δοξάζη Τοῦτον, πολιτευόμενον διά πίστεως καί ἐλπίδος, ἐλευθερίας, ἰσότητος καί ἰσονομίας, δικαιοσύνης, συνδιαλλαγῆς καί εἰρηνεύσεως, περιθάλψεως ἀσθενῶν, προσφύγων, ἐνδεῶν, ἐμπεριστάτων, ψάλλον εἰς τάς Ἐκκλησίας αὐτοῦ, «Κύριε ὄπλον κατά τοῦ διαβόλου τόν σταυρόν Σου ἡμῖν δέδωκας καί «τόν σταυρόν Σου προσκυνοῦμεν, Δέσποτα» καί τήν Ἁγίαν Σου Ἀνάστασιν δοξάζομεν». Ἀξίωσον ἡμᾶς Κύριε ἐν εἰρήνῃ “φθάσαι προσκυνῆσαι καί τήν ἁγίαν Σου Ἀνάστασιν”.